

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

O nepăsare regretabilă.

În cartea „Trecutul și prezentul catolicismului ardelean” scrisă aproape de toți corifeii Statului catolic din Ardeal, dealtcum maghiari, apar niște șire, cari jignesc adânc atât ambiția noastră de români, cât și cea de buni creștini ortodocși.

Iată ce se scrie din cuvânt în cuvânt: „Biserica grecească ține seama, atât în pastorația individuală, cât și în cea colectivă, mai cu seamă de elementele externe. Cu aceste lucrează și influențează. Privind chestiunea din alt punct de vedere, ea mai mult servește interese naționale, decât promovează cultura spirituală interioară. Masele aici nu se ramifică în sistemul sacru, respective sacramental, ci mai mult să târască între nemernice formalități goale și fără nici un conținut. *Biserica grecească, în imobilitatea ei, este incapabilă de dezvoltare. Noi avem un trecut istoric, care vorbește puternic.* Fără noi sau în contra noastră nu există unitar.”

Auzit-ați voi români o mai mare blasfemie la adresa bisericii voastre?

Voi în acest curs de idei nu faceți altceva în pastorația voastră individuală și colectivă, decât că doară ați recitat niște formule stereotipe, pline de fariseism, neînțelese de mintea omenească și nu ați vorbi în limba dulce românească, înțelegând fiecare individ cult și vorbire.

Că biserica noastră servește și interese naționale, este incontestabil.

Aici să ne lămurim. Biserica ortodox română și peste tot biserica răsăriteană a avut de suferit dela păgâni, cât și dela mohamedani, cele mai mari persecuțiuni, în timpul de sân-

gerare a ei, pe lângă perderea alor atâtea vieți omenești, și-a pierdut chiar și catedrala sa, biserica sfintei Sofii și care este pierdută și până azi. Prin urmare toți acești eroi ai creștinismului, sfinți și martiri, căzuți în numele lui Hristos și pentru Hristos, și-au dat viața pentru El, precum a făcut El însuși. Prin urmare, prin atitudinea lor au servit de un depozitar viu al așezământului lui Hristos pe acest pământ și dacă nu ar fi fost acești mucenici, dimpreună cu întregul popor păstorit și electrizat de dânsii, ca să oprească la marginea teritoarelor bisericii catolice de vijelia islamului, papismului catolic, nu ar fi putut ajunge niciodată detractorul puterii lumesti, iar teoria săbiilor ar fi fost o glumă de carnaval.

Da, biserica noastră este națională, căci cu ea deodată ne-a adus aici străbunul Tralan, cu aceasta biserică și în aceasta biserică am trăit în decursul secolilor și dorim a trăi în eternitate.

Preotul român în decursul secolilor, adeseori abătut și cu față ascetică, copleșit de necazuri materiale, cu haina mușcăită și persecutat de biserica catolică, a fost o lumină, care s'a aprins în sine, dar a ars și s'a nimicit pentru binele alor săi, contopindu-se astfel toată viața sa cu a poporului din care a făcut parte, prin urmare catolicul, în viața bisericii ortodoxe, nu a putut găsi organizație aparte, nu a putut găsi putere lumească în biserica noastră, care să fie chiar contrară statului.

Hristos nu a întemeiat biserica pentru putere lumească. Hristos a zis: Ce este a Cezarului, să fie a Cezarului, ce este a lui Dumnezeu, să fie a lui Dumnezeu.

Prin urmare, Hristos nu a pretins pentru sine și pentru apostoli și învățăcei putere omenească, căci a lăsat-o pentru Cezar, dar a pretins putere spirituală, a pretins aducerea pe

pământ a împărăției lui Hristos: Pace și între oameni bună învoire, acesta formând patrimoniul sacru al bisericii ortodoxe.

Și acum, vorbind mai acasă, biserica ortodoxă română a avut de suferit prea mult dela biserica catolică. În numele bisericii catolice s'au purtat războaie, s'a împușcat și omorât. Neamul nostru a suferit persecuții, iar fiii dânsului au suferit moarte.

Noi însă prin biserică, — care s'a contopit în decursul secolilor cu toată viața noastră politică, fiind spiritul public unitar cu spiritul acestei biserici, mai explicat vorbind, toată viața noastră publică și particulară este produsul acestei biserici, — am învins politicește și am devenit detentorii suveranității complete asupra pământului românesc.

Și am gândit așa după cum am simțit sufletește în baza spiritului public primit prin biserică. Invingătorul să mulțumește ca pe învins să-l facă egal cu sine și nu se mai gândește, ca din asupra să devină asupra.

Dar după părerea mea aceasta stare între împrejurările actuale eu este altceva decât beția fericirii.

Să ne trezim deci din aceasta beție, să arătăm că biserica, dimpreună cu statul român, sunt mobile și capabile de dezvoltare, pentru că una sunt și una vor rămâne pentru vecinicie.

Trebue cerut socoteală dela aceia, cari și azi voesc a răpi suveranitatea statului român și a reprezentantului său M. Sa Regele, trebue strivite ori și ce dorințe ale aceluia, cari voesc Stat în Stat, trebue pretins dela asuprațării de eri, ca să fie buni și respectuoși cetățeni. Trebuie să arătăm, că morala noastră nu se mișcă în nemernice formalități goale și fără conținut, ci, ca majorității și deținătorii suveranității naționale, pretindem dela fiecare respectul legilor, dar dela biserica așa zisă catolică creștină pretindem abdicarea pentru totdeauna dela orice dorințe centrifugale și propagare, între cetățenii acestui Stat, a iubirii creștinești, așa după cum face biserica ortodoxă română.

Și dacă până azi în acest Stat cuvântul frumos și plin de dragoste creștinească nu a fost de ajuns, dacă cuvântul marelui Rege Ferdinand de ziua încoronării sale la Alba Iulia a fost sfidat și încoronarea batjocorită de aceasta biserică dimpreună cu biserica ortodoxă a încoronării — ortodoxă bine înțeles — pentru că capii acestei biserici au intrat numai în curte, dacă cuvintele de chemare a Prea Fericitului Părinte Miron, patriarhul acestei Ro-

mânil, pentru o conlucrare pacinică, au fost ascultate de toate confesiunile, afară de acești catolici, ce ne mai rămâne de făcut?

Până când dețin acești calomnatori averile statului român, contrar diplomelor lui Ștefan Bathory din 12. Maiu 1581 și 13. Ianuarie 1583, cu a căror venituri ne colomniază și luptă pentru batjocorirea acestui stat și a bisericii sale?

Și, de încheiere: Prea Fericite Părinte Patriarh al României, înalt Prea Sfințiti Mitropoliți, Prea Sfințiti Episcopi, Prea Cucernici Protopopi, Cucernici părinți și voi frați mireni, prețindeți sus și tare dela toți aceia cari dețin puterea și averea Statului român în administrarea sa, să o predea adevăratei destinațiuni. Cereți reglementarea tuturor aceluia, cari și mai departe colomniază și fac împărecheri în numele lui Hristos.

Să ne trezim, deci, cu toții din beția fericirii și a nepăsării regretabile, ca astfel să arătăm, că ori cu catolicii, ori fără dânsii, vom vrea viitor.

Dr. Sabin Dan
advocat

Prea Sf. Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa

în mijlocul fiilor săi sufletești din Timișoara.

Astăzi, când — în urma războiului mondial — ne găsim într'o acută criză morală; când curentele subversive susținute de străini turbură echilibrul sufletesc al blândului nostru popor crescut în atmosfera Bisericii; când unii din cărturarii nostri prea ușor se lasă a fi ispitiți de vraja ideilor așa numite moderne, cari lucrează pe față și pe ascuns sub diferite forme și manifestațiuni pentru distrugerea credințelor, tradițiilor și autorității; când conștiința și demnitatea națională pare că începe a-și pierde actualitatea; când materia și pofta de câștig stăpânește prea multe suflete; când spiritul anarhic de jos și criza de autoritate de sus amenință nu numai Biserica, ci și temelile statului.

În astfel de împrejurări critice și primejdioase, — Biserica trebue să-și intensifice misiunea sa apostolică. Slujitorii Sf. Altar trebue să se apropie tot mai mult de sufletul credincioșilor, să-l studieze și cu lumina lui Hristos să-l lumineze, să-l îndrepte și să-l îmbogățească cu sentimente superioare de dreptate, de adevăr, de milă și de muncă cinstită. Raporturile

dintre ei și credincioșilor trebuie să fie raporturi de încredere și de stimă. Aceste raporturi nu le poate avea decât prin zelul ce trebuie să-l desvolte în toate chestiile. Adevărată cultură poate da numai amvonul și școala.

De sigur de aceste preocupări a fost — condus și Pr. Sf. Sa, când, ascultând de conștiința chemării sale apostolești și pentru ca să dea Cucernicilor Preoți pildă bună de zel apostolesc, — a ținut ca Dumineca din 13 Martie a. c. să o petreacă în mijlocul fiilor săi sufletești din Timișoara, folosind prilejul acesta pentru edificarea sufletească a acestora și pentru cimentarea legăturilor duhovnicești ce trebuie să existe între Biserică și credincioșii săi.

Astfel în Dumineca din 13 Martie a. c. a oficiat sf. liturgie în sf. biserică din Timișoara-Fabrică, asistat de arhimandritul Policarp Morușca, consilierul ref. Mihaiu Păcățian, protopopii Dr. Patrachie Țiucra și Traian Cibian, preoții Meletie Șora, Traian Golumba și diaconul Alexandru Bocșan.

Biserica arhiplină. În asistență am remarcat autoritățile civile și militare.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul condus cu multă măiestrie de dl. profesor Perian dela școala normală din Timișoara.

Serviciul religios a decurs într-o atmosferă adânc religioasă.

Cu acest prilej Prea Sf. Sa a hirotonit diacon, pe candidatul de preoție Gheorghe Curtuțiu pentru parohia Macea.

La sfârșitul serviciului divin, Pr. C. Sa părintele protopop Dr. Patrachie Țiucra a ținut o frumoasă predică despre post și folosul postului în legătură cu evanghelia zilei.

După serviciul divin am trecut cu toții în sala cercului militar, unde Pr. Sf. Sale Episcopului i-s'a făcut o primire entuziastă.

Mai întâiu a cântat corul „*Banatul*”, condus de dl. profesor Perian.

După aceea Pr. Sf. Sa a ținut o conferință foarte interesantă și edificatoare despre: „*Așteptarea M. Hristos de lumea păgână*”. Pr. Sf. Sa a fost viu aplaudat.

După conferință a cântat corul din Timișoara-Elisabeta și Timișoara-Josefin sub conducerea diaconului Alexandru Bocșan.

Aplauzele asistenței au dovedit că atât corul condus de dl. profesor Perian cât și corurile din Timișoara-Elisabeta și Josefin s'au achitat cu prisosință de îndatoririle ce au luat de bună voie asupra lor cu ocaziunea acestei frumoase și deplin succese serbări religioase.

Sala cercului militar, — de altcum destul de spațioasă, — s'a dovedit a fi neîncăpă-

toare pentru marea mulțime de oameni, cari au grăbit să vadă și să asculte pe distinsul și marele învățat și orator al Bisericii ortodoxe române, care este Pr. Sf. Părintele Episcop Grigorie al Aradului.

În asistență am remarcat pe Generalul Moțași, prefectul județului Octavian Furlugeanu, inspectorul regional administrator Nicolau, primarul Municipiului Groșorean, subprefectul Ionescu, inspectorul școlar Sabin Evuțian, inspectorul școlar Păcescu, rectorul școlii politehnice din Timișoara, Blăjan și mulți alții și o frumoasă cunună de doamne și domnișoare.

Ne-am depărtat dela această conferință și serbare religioasă bucuroși fiind că, sub înțeleapta conducere a Prea Sfințitului Episcop Grigorie al Aradului, se lucrează mult, temeinic și metodic.

Biserica și Ocrotirea Socială.

o scrisoare a d-nei Lia V. Brătianu.

Vicisitudinile timpului de față au pus și biserica la o contribuție mai efectivă pe terenul ocrotirii sociale. P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie, înțelegător temeinic al acestor probleme, a luat contact cu societățile de ocrotire și asistență din Arad și azi P. Sf. Sa este președinte de onoare al Societății „Principele Mircea”, al Soc. Crucea Roșie, al Reuniunii orbilor etc. lucrând și ajutând ca mizeria socială să se alunge și suferința să fie înlăturată.

Publicăm în cele următoare două scrisori, din cari să se vadă munca P. Sf. Sale și a Bisericii pe terenul ocrotirilor sociale.

Scrisoarea Doamnei Lia V. Brătianu cătore P. S. Sa Episcopul nostru.

SOCIETATEA „PRINCIPELE MIRCEA”
PENTRU
PROTECȚIA COPILOR ÎN ROMÂNIA

București, 14 Martie 1932.

No. 579

Prea Sfinției Sale Episcopului Grigorie al Aradului

Prin aceste rânduri, venim în numele Majestății Sale Regina — Președinta activă a Societății „Principele Mircea” — a Vă aduce cele mai respectuase mulțumiri și expresiunea recunoștinței noastre pentru tot sprijinul moră-

și material acordat de Prea Sfinția Voastră — filialei noastre din Arad.

Mulțumim din suflet Prea Sfinției Tale că în vremurile acestea grele biserica ne-a arătat încă odată, prin sprijinul care ni-l-a dat, că avem cu toți datoria de a ne strădui pentru cei în suferință și că trebuie în aceasta să găsim o satisfacție mai mare ca în oricare altă manifestare.

Avem convingerea că și în viitor filiala noastră din Arad se va bucura de aceeași binevoitoare directivă care ne-a dat atâta bucurie și de care avem atâta nevoie.

Sunt a Prea Sfinției Voastre fică duhovnicească
L. S. (ss) Lia V. Brătianu.

Răspunsul P. S. Sale Episcopului Grigorie

Nr. 2610/1932.

Ilustrei Doamne

Lia V. Brătianu

prezidentă la Societatea „Principele Mircea”

București.

Ilustră Doamnă,

Adresa Ilustrității Voastre din 14 III a. c. Nr. 579 am primit-o cu cea mai mare bucurie și cu o vie recunoștință. Strădania pe care Noi episcopul am depus-o până acum pentru cel în suferință, este poate prea neînsemnată pentru a primi lauda, dar Vă asigurăm că prea frumoasele cuvinte de recunoștință ce Ne aduceți, — ne vor servi ca îndemn ca să muncim pentru a pregăti inimi bune, fiindcă fără inimi bune se irosesc și cele mai scârpătoare talente. Oameni buni ne trebuie azi mai mult ca oricând, căci un savant poate să fie stimat, dar un om bun este și lubit pentru binefacerile lui.

Noi, Episcopul și Clerul dela granița de Vest a scumpel noastre țări, ne vom osteni să ridicăm virtutea binefacerii mai pre sus de înțelepciunea omenească, pentru că aceasta înțelepciune este plină de calcule egoiste, dar bunătatea și alte virtuți sunt lipsite de interes personal și au în vedere numai biruința binelui.

Vă rugăm, Ilustră Doamnă, să binevoiți a primi călduroase mulțumiri pentru cuvintele frumoase și în acelaș timp Vă rugăm să binevoiți a transmite la Prea grațioasa cunoștință a Majestății Sale Regina Maria că, ceea ce noi vom munci pentru Societatea „Principele Mircea”, rugăm să se considere și ca un omagiu adus Majestății Sale și ca o slujbă adusă lui Dumnezeu, căci zice Mântuitorul: „întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei prea mici, mie ați făcut”. (Matei 25 v. 40).

Primiți, Vă rugăm, Ilustră Doamnă, asigurarea deosebitei Noastre considerațiuni, pe lângă arhierestii binecuvântări.

Arad, 28 Martie 1932.

(ss) Grigorie.
episcop.

† Preotul Ștefan Șerban.

Aripa năprasnică a morții fără de milă s'a pogorât în casa preotului Ștefan Șerban, care l-a răpit din mijlocul familiei sale, lăsând în urmă soția sa cu 5 (cinci) copii, 1 băiat și 4 fetițe.

A trecut la viața vecinică în 23 Martie a. c. în etate de 43 ani.

Moartea sa lasă un gol și regrete sincere, căci în cercul celor ce l-au cunoscut s'a bucurat de simpatia și stîmă tuturor.

Era înzestrat cu un suflet profund religios, bun și fără vîșli, însă, mai presus de toate, condus de o cinste exemplară.

Regretatul preot s'a născut în comuna Tisa, plasa Hălmagiu, Jud. Arad.

După terminarea liceului cu 8 clase, a studiat cursurile teologice la Seminarul din Arad, reușind preot calificat de clasa prima, apoi și-a început activitatea sa pastorală. Se duce dintre ai săi acela care a tras brazde de lumină în sufletele multor credincioși.

Deși corpul său s'a coborât în țintirimul din comuna Tisa, sufletul său viază între noi și cu altele împreună vor forma pârgia pe care se va clădi viitorul neamului nostru.

Înmormântarea regretatului defunct a avut loc în 25 Martie a. c. în comuna Tisa, care a fost un act de durere fără margini. Au asistat aproape toți intelectuali din jur.

Serviciul funebru a fost săvârșit de părintele adm. protopop Leontin Mieluța, diacon ceremonial Enea A. Joldea, asistat de preoții: Ioan Sârban, Alexandru Gligor, Terente Gavrița, Ilie Cristea, Ioan Mizăș, Victor Giurgiu și Traian Sârban.

Iertăciunile decedatului către familie au fost rostite de părintele adm. protopop, cari au coborât nenumărate lacrimi în ochii credincioșilor.

Răspunsurile funebreale au fost cântate cu multă jale de corul învățătorilor din Hălmagiu și jur.

Bunul D-zeu să-i așeze sufletul unde dreptii se odihnesc, iar familiei îndurerate să-i trimită balzam de mângâiere!

Să-i fie țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Valeria Gligor.

Cuvântare ocazională.

Iubiți Creștini,

O grea încercare a trimis bunul Dumnezeu peste noi. De o săptămână, frații noștri de pe la periferiile orașului, deci cei mai mici, cei mai lipsiți, nu mai sunt în casele lor. O imensă revărsare de ape i-a alungat pe neașteptate din ele. Și ce greu este să părăsești în acest chip căminul familiar.

Un om sărac, când își clădește căsuța cu mâna lui, clădește întrânsa visul fericirii sale. Acest vis al fericirii multora este prăbușit azi.

O senzație de amenințare te cuprinde chiar și atunci, când citești, câte odată, în pagini de romane

sau vezi, pe pânza cinematografelor, rulând scene de acelea, cari s'au petrecut, în aceste zile de grea încercare, cu frații noștri năpăstuiți.

Surprinși de puhoiul de ape, mulți n'au putut salva nici măcar perina pentru căpătâiu. O grea durere te cuprindea văzând nevinovați copilași salvați de înec pe ferestri; oameni câte cu o haină, o bucată, de pâine, o pereche de pul'etc. pe străzile orașului cu copiii în urma lui, în căutarea unui nou cămin; sau alții privind cu durere, dar neputincioși, cum se prăvăliau în vârtoarea valurilor căsuțele lor.

Câte cetății de visuri nu-și clădește omul în viață. Câte speranțe nu leagă el chiar și de cele mai mici și neînsemnate succese, pe cari le are. Câtă importanță își dă pentru micile lui realizări. Omul este plin de sine în astfel de momente și atribuie totul iscusinții și hărniciei sale.

Doar în clipe de nepăstuire vedem, că peste micile noastre frământări plutește nepătrunsa voință a cerului.

De abia în astfel de clipe ne convingem, că suntem simple jucării, întâmplătoare figuri în fața forțelor naturii, . . . forțe, cari nu pot fi cărmuite, nu pot fi purtate de cât de puterea lui Dumnezeu.

Semne ale puterii dumnezeiești sunt acestea, cari s'au arătat în diferite forme și în nenumărate rânduri oamenilor. Căci ori cum am explica marile cataclisme din natură cu mintea noastră, prin legile fizice sau prin ipoteze, în fața descătușării forțelor lor se trezește în noi conștiința micimii, a neputinței noastre și sincera necesitate de a ne îndrepta gândul spre o putere dela care putem nădăjdui ajutor. Ajutor ne poate veni în astfel de clipe numai dela bunul Dumnezeu, prin întărirea sufletelor, — iar sufletele se întăresc în smerenie și căință.

Așa se explică cum, după mari sguduliri sufletești, după mari nenorociri, au urmat în vlața omenirii epoci de un îndelungat reviriment sufletec, de îmbănzire a moravurilor, de o îndulcire a raporturilor dintre oameni, toate acestea datorită conștiinței de păcătoșenia, de neputința și slăbiciuni fatal legate de mâna de lut, din care suntem zidiți.

Judecând îndepărtarea noastră de voia lui Dumnezeu, să socotim și pedepsele, durerile, loviturile, cari vin asupra noastră, deci și potopul de ape, ca un semn al încercării dumnezeiești, — și, meditănd fiecare din noi asupra stării noastre sufletești, vom vedea de sigur câte rățaciri și răutate ascundem între tainele sufletelor noastre.

Nu este om, care să fie viu și să nu păcătuiească.

În clipe de înfrângere a cerbiciei noastre cele trupesti, mila și întărirea puterii dumnezeiești se coboară în suflete.

Peste sufletele noastre coboară și mila micii Domnului, — pe care o slăvește sfânta noastră bise-

rică astăzi, — mama cea mai sfântă, care a trăit alături de fiul său toate chinurile omeniești.

Nime nu poate înțelege gurerile fiilor ca și mama. Nime nu poate tâlmăci mai bine la treptele puterii dumnezeiești ruga noastră fierbinte, ca maica Domnului.

Ingenunchiați în fața icoanei Ei să ne îndreptăm cu încredere spre Fiul Ei și Dumnezeu nostru, și să-L rugăm, să lumineze sufletele noastre, ca întru smerenie să cunoaștem, în năpăstulrea fraților noștri, pedepsirea păcatelor noastre. Să ne umple inimile cu mila creștinească pentru ei, ca pe lângă dragostea și mângâierea noastră, din puțitul nostru prisos să le putem întinde și o mână de ajutor.

„În anul 1928 a fost secetă mare în Basarabia. Mulți au ajutat pe cei bântuiți de secetă. Revizorul școlar din județul Teleorman a pus pe copilul lui, să scrie la câte un copil dela cât mai multe școli primare din țară, în care arăta suferințele norodului basarabean. Și îi ruga să dea pentru aceștia, cel puțin câte un stulete de porumb. În felul acesta sau strâns grămezi întregi de porumb, care s'a trimis în satele bântuite de secetă“.

Câte lipsuri sau acoperit cu acest dar.

Suntem creștini! Nu putem privi nepăsători nici noi nenorocirea fraților noștri, ci ascultând glasul Mântuitorului, care zice, că cel ce dă unora dintre cei mai mici Lui îi dă, să ne facem datorința de creștin. Va fi o cinste pe noi, și pe sfânta biserică a lui Hristos. Va fi o veste bună pentru cei năpăstuiți fapta noastră cum e veste bună mântuirea, pe care ne-o aduce, praznicul zilei de azi, pentru creștinul bun.

Bunul Dumnezeu să ne ajute, ca durerea lor să o putem ușura, cu cât mai multe semne de dragoste și milă creștinească.

Tș. la 25 Martie 1932.

Pr. M. Șora

Creștinism și confesiuni.

Paralel cu scurgerea timpului, confesionalismul, în ciuda cerințelor Sf. Scripturi, se ncheagă tot mai mult și ajunge chiar până în a fi o patimă grea a multor teologi.

Progresul în toate domeniile și deci și în acela al Teologiei, are meuirea de a ne înfățișa toate cele, cât se poate mai mult, în lumina realității. Creștinismul, arătându-se mereu un tot, ce încă persistă în a nu fi o turmă armonic încheată a singurului Păstor, în lumina realității, își vedește mai clar defacerile sale în Confesiuni, ce-și rotunjesc mereu diferențierile, cari, trecute în ochii maselor confesionale, devin de drept convingeri și împing la fanatismul cu tendința de a forma chiar prăpastie între Confesiuni. Chiar acela, cari sunt clei în materie de Teologie, prin tradiție, urâsc pe alte Confesiuni decât a lor, fără să știe de

ce. E vina cu atât mai mare a acelor, cari, deși cunosc trecutul Creștinismului în sferile lui confesionale, urâsc din patimă nebună Confesiunile deosebite de a lor. Trecutul Creștinismului e lung, dar se poate schița și caracteriza în puține cuvinte.

Imperiul spiritual al lumii întregi antecreștine, vibra în sfera întunecului și se sbruciuna în căutarea unei singure și adevărate căi, care să ducă sus, descătușându-se de multiplele forme de adorare și manifestații către adevăratul Geniu a lumii. Prin întruparea și viața plină de mister divin a lui Isus, s'a plâsmuit o cale — în începutul căreia se 'mble tuturor povara Crucii Lui — care duce sigur la sferile luminoase ale împărăției primului și celui din urmă Adevăr. În această cale ni se dau reflectările Sublimului, Dreptății, Iubirii, ca principii de condiție, pentru împărăția adevăratei Lumini spre care tindem și care ne cere contribuția Credinței neșovăelnice. În această cale, pătrunsă de razele Speranței, stă Creștinismul cu cele trei Confesiuni, rezultatul misiunilor apostolice și icoana Adevărului, reflectat în calea aceasta, în care au pornit ca pelerinagi Confesiunile. Ele se nasc dintr'un singur punct, tind spre acelaș țel, dar purced în trei ramuri. Una se 'nghesuie 'n mijloc, în înghesuiala celorlalte două, ce țin extremele.

Catolicismul apusean sau Monarhia papală, este azi expresia organizației înalte, ce se razimă pe ordine și armonie între supunere și autoritate, formând aceste disciplina administrației clasice, care se impune dela supremul șef văzut al lui și până la cel din urmă paraclisier. Administrația Catolicismului e așezată pe temeluri de legi și regulamente riguroase, deasupra cadrurilor cărora pândesc sancțiuni, în proporție cu ieșirile din ele, sau cu nerespectarea lor. Dar conținutul dogmatic catolic apusean nu are protoplasma vie de căldura vieții, pe care o procură criteriile cu obiectivul în Sf. Scriptură și-și afirmă existența în extreme atât de largi, cât dela misterul Sf. Treimi și până la Concepția imaculată ori infailibilitate.

Catolicismul răsăritean sau unlatismul, e o ex-crescență intrat în de ajuns de afund în dogmele Catolicismului, care a avut tactica de a-l acapara în cea mai mare parte. Se adapă și trăește în spațiul generator al Orientului și expiră cu fața spre Apus, întorcând dosul și sfidând Orientul, părintele său, ca un fiu ce persistă, încăpăținat, în rătăcire. E o punte de trecere între Răsărit și Apus, formată la repezeală, prin anume utilitarism, mai ales la noi în Ardeal, peste care apăsa — colac peste pupază — arhicunoscuta politică de catolicizare a Habsburgilor. Azi, i se arată tot mai mult năzuința de a se desface total de Răsărit.

Protestantismul, ale cărui forme multiple de Creștinism degenerat continuă să se afirme, își exploatează dogmele în fel și chip. Azi, această formă de Creștinism, poate fi privită numai ca un complex de nuanțări

doctrinare confesionale, cari duc către negarea putinței de găsi și desgropare a Adevărului ascuns între rândurile Sf. Scripturi; e un ansamblu de sunete discordante, o simfonie sălbatică a tuturor diviziunilor sale, ce-și urlă „rațională“ ideologie creștină, în lumina căreia preceptele Sf. Scripturi zac în neputințele intenționării de îmbolduri, pentru expediții de cucerire a Mântuirii. Evadând din încâtușerile formelor stereotipe, după ei anacronice, ale credinței, ei își filtrează firul vieții spirituale numai prin rațiune și și-l înzes-trează cu lăcomia de adaptare la timp și împrejurări.

În mod instinctiv, tindem cu toții spre o țintă a Adevărului și Fericirii eterne. Pentru a ajunge la ea, trebuie să ne punem la contribuție facultățile sufletului nostru, pentru a ne produce impresia convingerii de a o înțelege pe deplin, a porni cu dorința hotărâtă de a o ajunge, și a o simți în adevărata ei valoare. Întreaga Natură în așa fel e alcătuită, că lasă să ni se licărească reflectările ei, ce ne clilesc zămbitor, în linia mijlocului căii, pe care stă Biserica Ortodoxă, din atmosfera căreia s'au inspirat douăzeci de veacuri de Creștinism. Pentru că nimic mai adevărat ca faptul prea cunoscut, că filosofia se face în Apus, pe când Orientul este el însuși un complex de filosofie și o lume de mistică.

Fiecare din aceste Confesiuni își are în istorie locul și timpul ei propriu de dezvoltare. În special Catolicismul a avut mijloacele necesare, pentru a se consolida în de ajuns, chiar în detrimentul Ortodoxismului. Trecutul Catolicismului se poate glorifica, dar numai prin evenimentele lui istorice; și tot așa și acela al Protestantismului. Iar dacă în urma împrejurărilor atât de vitrege, generatoare de zbuclume și frământări interne, Ortodoxia mai poate exista, e cea mai bună cheazăie a căldurii de viață ce o animează. Catolicismul a reușit a-și acapara așa de mare putere încât a fost capabil să pornească marile cruciade, ale căror scopuri însă, prin abuz de putere, au degenerat. Prin puterea lui abuzivă, s'au instalat și fioroasele incvizii peste tot apusul european. A avut apoi posibilitatea de-a întreține misionari pentru semănarea Cuvântului lui D-zeu la necreștini, precum și de-a acapara o bună parte din Locurile Sfinte dela Ortodocși. O scrutare peste trecutul lui, ne dă convingerea unei prea mari discordanțe cu prescripțiile Sf. Scripturi. Și e pătat de defectul mohamedanismului, de-a fi inspirat lumii necatolice Credința lui, prin frica ce a scânteiat luciul de săbii amenințătoare ale puterilor politice apusene, mănuite de suveranii, cari volens nolens, au trebuit să fie simple instrumente în mână și la discreția papalității, pe care timpul și împrejurările, de cari a știut să se folosească, a investit-o cu puteri și demnități, ce, de drept, i-ar fi incompatibile.

Confesiunile, pe măsura rotunjirii diferențelor dintre ele, au eșit din stagnare și au pornit la emulația, ce le-a fost în favorul progresului lor. Cum însă, cir-

cumstanțele le-au fost diferite, e firesc ca și ele să se fi dezvoltat diferit și intrinsec și în afară. Așa fiind, numărul aderenților singuritelor Confesiuni variază după timp și loc și nu garantează prea mult Adevărul unei Confesiuni.

Istoria ne-e martoră tuturor uneltirilor catolice, sub cari s'ascunde a setea de a vâna suflete, prin tot felul de mijloace posibile și nepermise. Căci din însuș faptul acesta, și-au format și principiul lezuitic, că „scopul scuză mijloacele”. Când în sec. XII. spiritul timpului era lacom de a se alipi răsvrătirilor, față de abuzurile la cari ajunsese papalitatea, Protestantismul a putut prinde, la repezeală, rădăcini adânci, pentru ca să-și poată apoi forma o coroană largă, care să arunce umbră asupra Catolicismului. Opoziția îi era prea mare, în timpul prea strimț în care a explodat și astfel, *repezeala* l-a făcut să cadă în extremul opus nejudicat și neadoptat pe deplin de toți opozanții, încât i-au ajuns așa progeniturile lor, cari și-au permis, ori a șterge, ori a adăuga ceva nou. Azi câți cugătători protestanți, atâtea direcții, încât nici nu mai putem înțelege sub Protestantism, decât o sumă de fărâmituri vagabonde, într'un cerc cât se poate de larg închise, care se pretinde Confesiune creștină, în sensul cel mai bun. Vitregia împrejurărilor a făcut, ca ceea ce altă Confesiune, Ortodoxismul, să fie mai mic, mai debil și asta în favorul Apusului, care la rândul său și-a înfipt steagul victoriei pe meleagurile cu Ortodoxia paralizată de circumstanțe. Dar am văzut cum, în Ardeal, vitalitatea Ortodoxismului ferecat cu un naționalism veritabil a dovedit că poate suporta un mileniu apăsător al șovinismului parșiv al Ungurilor catolici, de sub ocârmuirea „regilor apostolici”, înrudiți cu Roma, de dragul Coroanei lor.

Azi, diferențele confesionale se multiplică tot mai mult, pentru că, de multe ori, se pune pond pe chestiuni bagatele, cari nici n'ar trebui discutate cu patos, nefiind condiționate de Mântuire.

În afară de ori ce prejudiciu, să-și facă 'ntâi fiecare Confesiune o retrospectivă, pentru ca să vadă, cărui fapt îi se datorește menținerea și lățirea ei; iar prin o introspectivă, să-și cântărească și să-și scruteze conștiința proprie, dacă nu cumva e încărcată de pete ce o 'ngreuiază și o 'ntunecă, iar așa fiind, îi contrabalansează actele de virtute. Căci trebuie să răsfoim și trecutul lor, pentru ca, din complexul faptelor diferite de-alungul anilor, să le sintetizăm axiomele dogmatice și să le măsurăm lungimea concordanței lor cu Biblia. Oare unde ajungem atunci? Asta s'o șoptească Anglicanii episcopali și Vechii catolici.

Dacă se caută o formulă de împăcare sau de unire între cele trei Confesiuni, desigur că, afară de Catolici, nimeni nu se simte înălțat spre Mântuire, prin recunoașterea infailibilității monarhului confesional dela Roma. Căci cântărind în sine rațiunea acestei dogme, toți ne dăm seama, că Creștinismul nu poate

avea un cap văzut, ca reprezentant al lui Iisus, întru cât nu e cui să-l reprezinte. Căci capul nostru, al tuturor creștinilor, e însuși Mântuitorul; ori El nu cere reprezentant al turmei Sale, pentru că în fața Lui și a Tatălui, răspundem noi *individual*. Biserica își are reprezentanții săi, cari să-l țină seva, să renască sufletele și să-l susțină interesele față de suveranitate și față de puterea politică administrativă a statului său. Dar, o singură suveranitate văzută a popoarelor, logic și natural formate, nu-i posibilă, cum nu-i justificată nici arogarea primatului de jurisdicție al unui cap văzut al întregii Biserici, care să-și mântuiască sabia peste toată Creștinătatea.

Unitatea turmei se risipește, căci Protestantismul e un haos creator de secte, iar Roma a devenit în timp un tribunal ce dă decizii și ordine categorice, citează la el pe cei dubioși, aruncă anateme pe capul opozanților și fanaticilor catolici mai distinși le eliberează diplome de Sfinți, honoris causa.

„Dacă există iad, atunci Roma e zidită de-asupra lui”, zicea Luter, scandalizat de abuzurile ierarhiei romane. Într'adevăr, la ce exploatare de abuz ajunse ea la 1517 și la ce apoteozare înălțară papalitatea la 1870! Poate pentru că au ținut seamă de circumstanțe și de aceea s'au dedat evoluției. Dogmele însă conțin adevăr, care rămâne același, deasupra exigențelor timpului. Ce păcat că n'avem cheia viitorului, căci am fi curioși, până unde va ajunge papalitatea în secolele viitoare. Azi visează la Rusia și o compătimente, în timp ce, în Polonia, maltratează barbar Ortodoxia.

Răscolind trecutul Confesiunilor și neignorând nimic din ceea ce e bun în ele, conștiința noastră se simte tot mai mult legată de Ortodoxismul, care-și toarce mereu firul existenței sale, din țaria ce i-au provocat-o atâtea frământări ale trecutului. Orizonturile lui de-acuma își așteaptă lărgirea, căci valorile lui, până acum amorțite, își văd înălțarea către apogeu.

P. Deheleanu.

Predica edificatoare--prin fapte.

Căci așa este voia lui Dumnezeu, ca voi, prin faptele voastre cele bune, să închideți gura celor fără cunoștință și fără minte.

Petru I, 2, 15.

Este o predică de carte, academică, învățată, care se rostește solemn și studiat (Gh. D. Mugur) și este o predică spusă prin fapte, trăită; predica reală și severă ca viața aceluia ce striga în pustie. Aceasta dă viață, îndreptățește la existență pe cea dintâiu. Cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu timp și fără timp, muștră, ceartă,

îndeamnă...“ e prisoselnic a le urma, dacă faptele noastre nu rușinează pe cei ce ne stau împotriva (Tit 2, 8), dacă lumina noastră nu luminează înaintea oamenilor în așa măsură, ca văzându-ne faptele cele bune să mărească pe Tatăl nostru (Mat. 5, 16); zădărnice, căci în cazul acesta sarea s'a stricat și nu mai poate opri alterarea. Ni s'ar putea arunca apostrofa: „Deci tu, care înveți pe altul, pe tine însuși nu te înveți!“ (Rom. 2, 21).

„Sau nu învăța, sau învață prin moravuri, ca nu prin cuvinte să chemi, iar prin fapte să alungi“, zice sf. I. Damaschin. Și cu drept cuvânt. Păgânii din India, China, Africa, rămân nedumeriți în fața faptului, că misionarii creștini de diferite confesiuni, lor le predică iubirea întru Christos, iar între ei se desfaimă și se urăsc de moarte. Aceasta face ca numele lui Dumnezeu să fie hulit între neamuri (Rom. 2, 25), face ca oamenii să-și zică sceptic cu Unamuno: „Mințim ori de câte ori vorbim de regenerare, pentru că nimeni nu se gândește, într'adevăr, la a se regenera pe sine“.

Voia lui Dumnezeu este ca prin faptele noastre cele bune să reducem la tăcere pe cei păcătoși (Petru I 2, 15). Înaintea oamenilor, deasemenea, aceasta este predica cea mai de efect. O predică, căreia nu-i poate rezista păcatul în viața de toate zilele — ori ce s'ar spune — tot creștinismul este dător de ton și nu doctrinele filosofilor. Și aceasta, fiindcă creștinismul a dat cei mai mulți martiri, pentru motivul că singur Iisus a făcut din viața lui o predică infailibilă. De aci înainte, creștinismul, deasemenea va dăinui, nu prin ceea ce spune, ci prin ceea ce face.

Predica noastră va fi dar, săvârșirea dreptății, a adevărului și a carității. Preotul nu-i pus în societate așa de mult să predice virtutea, căci, în privința aceasta, l-ar putea înlocui laicii cu multă știință. El e menit a-și zice ca și Epictet: „În ora aceasta filosofii expun teorii mari în sălile lor de cursuri, explicând toate datorile omului de bine, iar eu aici le pun în practică“. El trebuie să fie stâlpnicul zilelor de azi. „Cuvios, fără de pată, fără de răutate, osebit de cei păcătoși și mai înalt decât cerurile“ (Evrei 7, 26). Omul, care să cultive virtutea în propria lui ființă. Să predice și să moralizeze prin însăși prezența lui. O vervă oratorică la un preot fără virtute, e ca și o credință fără fapte, e protestantism în domeniul moralului.

Adevărat, acest fel de a predica, pretinde predicatorului restricțiuni, strunirea puternică a trupului (Cor. I 9, 27), să se știe însă spre

mângăere, că toți aceia cari seamănă cu lacrimi săcera-vor cu bucurie. Cei ce-și duc sămânța plângând, cu bucurie se vor întoarce ducându-și snopii lor (Pr. 125, 5 6)

Pr. Gh. Perva.

Comemorarea lui Goethe

În 22 Martie a. c, s'au împlinit o sută de ani, dela moartea celui mai mare poet German, Goethe. Întreaga lume cultă a sărbătorit pe strălucitul cugetator, poet și filosof, prin festivaluri și conferințe.

Cine a citit vastele sale opere s'a putut convinge că Goethe era un om religios.

Sub influența lui Herder, — prin care se puteau auzi glasurile popoarelor, — Goethe va opune formelor reci ale creației intelectuale a epocii sale, pulsul viu al poeziei populare, leit-motiv este de a „trăi viața integral ca viața“.

Opera lui Goethe ne apare unitară și armonioasă, pentru că el a făcut din seninătate o împăcare a contrastelor, și îl simțim atât de modern — datorită curiozității lui uimitoare pentru tot ce era progres în toate domeniile.

Dela primele sale manifestări, Goethe ne apare ca un prețuitor al spiritului roman, al clasicismului latin.

Cititor al scriitorilor francezi, profund cunoscător al lui Voltaire, Rousseau, Montaigne și Diderot, pe care îl socotea ca pe cel mai pur cugetator francez, traducându-l și imitându-l chiar, Goethe și-a însușit și a iubit limba franceză și geniul ei, până a o socoti ca pe a doua limbă a sa.

Deși majoritatea creațiilor literare franceze îi apăreau ca învechite, el nu și-a desmințit până la sfârșitul vieții acest cult admirativ pentru geniul francez.

Anumite umiliri, pe care le-a cunoscut ca străin în Franța, nu l-au oprit de a-și continua călătoria pe care o făcea prin Franța revoluționară din 1789, observând cu atenție tot ceea ce-l cădea sub puternicul spirit observator.

Se poate afirma, că baza educației sale din tinerețe, a format o clasicismul.

Așa se explică nostalgia pe care a avut-o pentru Italia, țară pe care a vizitat-o în plină tinerețe, și care a însemnat o desăvârșire a personalității lui.

În Roma eternă, el înțelege mai bine suprema frumusețe a artei plastice ca și poezia lui Catul, Propertiu și Tibu și tot aici, sufletul său ajunsese să capete acea clasică demnitate care nu-l va părăsi niciodată, în tot cursul vieții lui.

Tabloul

deputaților mireni la Adunarea Eparhială ort. rom. a Aradului pe noul period de 6 ani (1932—1937).

Dupăce, într'unul din numerii trecuți ai revistei noastre, am publicat tabloul deputaților eparhiei noastre pe noul period 1932—37, dăm aici și tabloul deputaților mireni.

Nădăjduim că elanul tineresc și dragostea de biserică strămoșească a deputaților noii, cu experiența bogată a celor mai în vârstă, vor contribui mult aici la granița patriei la înțărirea și prosperarea sf. noastre biserici și poporului român.

Circ. I. Arad, Dr. Ioan Ursu adv. Arad, Ștefan Mateescu dir. uzinelor electr. Arad.

Circ. II. Pecica. Ascaniu Crișan dir. de liceu Arad, Gheorghe Petrovici inv. dir. Nădlac.

Circ. III. Curtici Dr. Adam Iancu medic Curtici. Dr. Ioan Alămoreanu medic Curtici.

Circ. IV. Chișineu. Dr. Iustin Marșleu adv. Arad, Dr. Emil Veliciu adv. Arad.

Circ. V. Șiria. Dr. Romul Coțoiu adv. Arad, Axente Secula proprietar Șiria.

Circ. VI. Radna. Ioan Piso dir. silvic Arad, Dr. Eugen Beleş notar public Arad.

Circ. VII. Ineu. Dr. Pavel Siiartău medic Arad, Pavel Dârlea prof. pensionat Ineu.

Circ. VIII. Cermeiu, Dr. Benedict Ungurean medic Cermeiu, Teodor Ardelean inv. dir. Soșoșesș.

Circ. IX. Buteni. Vasilie Goldiș secretar Cons. Arad, Dr. Alexandru Horga adv. Buteni.

Circ. X. Șebiș. Dr. Petrița Petică adv. Șebiș, Dr. Ioan Drincu adv. Arad.

Circ. XI. Hălmașiu. Traian Mager prof. Arad, Petru Sârbu notar public Hălmașiu.

Circ. XII. Gurahonț. Dr. Teodor Babuția medic Gurahonț, Savu Dorca inv. Gurahonț.

Circ. XIII. Lipova. Dr. Aurel Cioban adv. Lipova, Dr. Aurel Cosma adv. Timișoara.

Circ. XV. Belinț. Dr. Lucian Gheorghevici adv. Recaș, Iuliu Putici inv. Chisătău.

Circ. XVI. Balinț. Dr. Vasile Mircu medic Lugoj, Dr. Tiberiu Șevici adv. Lugoj.

Circ. XVII. Timișoara. Dr. Coriolan Balta adv. Timișoara, Gheorghe Ioanovici inv. dir. Timișoara.

Circ. XVIII. Vinga. Dr. Pompiliu Cioban adv. Timișoara, Dr. Nicolae Table adv. Timișoara.

Circ. XIX. B.-Comloș. Dr. Antoniu Bogdan adv. Timișoara, Dr. Coriolan Băran adv. Timișoara.

Circ. XX. Toracul mare (Jugoslavia). Dr. Dimitrie Chiroiu not. public Timișoara, Dr. Pavel Obădean adv. Timișoara.

La datorie.

Iată lozincă a cărei semnificație trebuie realizată! Astăzi, când numărul celor ce caută a înpănjeni țara, speculând cele mai mici nemulțumiri în detrimentul neamului și al sf. Biserici, este remarcabil, tinerimea acestei țări trebuie să fie la datorie! Cloaca internațională a emisarilor plății pentru a descompune biserică, trebuie să știe că dacă țărănul rămâne — poate — nepăsător de insuficiența culturii, nu vor reuși ai injecta microbul distrugător, fiindcă mai presus de toate el are sănătate spirituală! Veneticii, cari luptă sub masca sectelor religioase, uită rolul sf. Biserici în conservarea noastră etnică și culturală, uită că Biserica a fost și va fi depozitarul virtuților morale și românești. Și atunci glasul acestor spini purtați de vânt, ce vor să crească pe ogorul sufletelor românești, va rămânea fără ecou, căci n'au rădăcini în gila acestui pământ! Ploaia zilnică de îndemnuri, învăluite de promisiuni iluzorii ale sectarilor, în curând va capitula, datorită organizației sistematice de luptă a zelosului P. S. Episcop Dr. Grigorie Comșa, care a deșteptat conștiința poporului, instatormicându-o la fiecare credincios de a lupta din convingere împotriva tuturor elementelor disolvante, dându-și mâna frățească și formând cu plepturile lor un zid de nepătruns în jurul sf. Biserici și al Tronului, pentru apărarea credinței, și a gilei strămoșești!

Iar dacă sectarii de azi, sub masca falselor fericiiri, seamănă — fără pledici — lozinci înșelătoare, în aceste vremuri ale unor ispite sufletești, cari măresc desorientarea și suferințele, nu trebuie să protestăm împotriva lor, ci să luptăm! Protestul rămânând a-l adresa propriei noastre toleranței!

Din batjocura străinilor ne-am făcut un popor care impune, și azi avem conștiința forțelor noastre!

Tineretul acestei țări, care întotdeauna a fost pulsul patriotismului adevărat, își cunoaște datorie în aceste vremuri critice, pentru a apăra de orice întinare conștiința țărănului român, pentru ca să păstreze cu sfințenie zestrea sfântă a Providenței divine; credința și tradiția!

Alături de P. S. S. Episcopul Grigorie, unui dintre apostolii naționalismului curat și al credinței strămoșești, care a dat întreaga Sa dragoste poporului, în lupta ce o dă pentru sădirea unei vieți curate creștine, ortodoxe și românești, vom avea siguranța victoriei! Semnalul s'a dat, — la datorie!

Horia Vișolu
student în teologie

Conferință Episcopoească la Cluj.

În ziua de 22 Martie c., la Episcopia ortodoxă din Cluj, s'a ținut o conferință episcopoească, la care au participat I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, P. S. Lor Episcopul Roman Ciorogariu al Oradiei, Nicolae Ivan al Clujului și Grigore Comșa al Aradului, pentru a discuta chestiuni de ordin pastoral, luând hotărâri unanime de procedare unitară în domeniul pastorației.

Deodată cu aceasta au dresat și o adresă către Ministeriul de Finanțe, subscrisă de toți erarii, în care au solicitat punerea în curgere a salariilor preoțești restante și curente. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a doua zi a plecat la București pentru a înmâna Ministrului de resort această adresă.

P. S. Sa Episcopul Iosif Badescu n'a putut participa, fiind împiedecat de greutatea comunicației, însă a trimis printr'un curier o adresă de aderare la toate hotărârile ce se vor lua.

George Popa de Teiuș

În anul 1927 am publicat într'o broșură date biografice și momentele mai însemnate din activitatea acestui binemeritat bărbat al județului Arad.

După tipărirea amintitei broșuri, palatul Cultural a mai intrat în posesiunea unor date, destul de interesante, cari la eventual a doua ediție ar trebui studiate și publicate. Cele mai multe conțin date despre studiile juridice, cvalificația lui ca limbist, adevărurile din birourile unde a funcționat — între cari și Em. Gojdu. — Din actele amintite se constată că Gh. Popa în 1848 fusese Secretar Consist. în Arad, iar pentru a se prevedea cu cele necesarii la denumirea de prefect, a primit din cassa privată a Împăratului-Rege 6 Ducați de aur. Între 73 studenți-juriști la Oradea M. este al 3-lea pur eminent. Dealtcum toate documentele amintite sunt vrednice de toată atențiunea.

Notez că, corespondențele cari le-am avut cu fostul său secretar Mihailu Bejan — fost not. public în Lugoj mai târziu — apoi cu Partenie Cosma din Sibiu, fost director la „Albina“. etc. etc. le pun la dispoziția Palatului Cultural pentru posteritate, când sperăm că se va afla cineva să se ocupe cu bărbății vrednici de amintire, pe cari i-a avut Aradul în timpurile apuse de sub stăpâniri străine.

Galșa, la 2 III.1932.

Tr. Terebențiu
preot.

Altă baie de sânge la Nistru.

Un grup de săteni și preoți măcelăriți de grănicerii ruși.

În noaptea de 21 Martie, la ora 1, populația din satul Scutari (Ucraina), a fost ridicată de autoritățile bolșevice și îndreptată spre Tiraspol, spre a fi trimisă cu un tren special în Siberia. Sătenii, împreună cu un grup de preoți, au încercat să scape, luându-o la fugă spre Nistru, cu scopul de a se refugia la noi.

La o jumătate kilometru de Nistru, însă, au fost înconjurați de grănicerii bolșevici și împușcați pe loc. Sunt zece de morți și răniți.

Țimp de trei ore s'au auzit strigătele și gemetele răniților.

Bolșevicii au dispus evacuarea moldovenilor din Ucraina și transportarea lor în direcții necunoscute.

Sătenii, cari se opun, sunt omorâți pe loc.

Tot în noaptea aceea, au reușit să treacă Nistrul la noi, 30 refugiați, pe la punctul Talmaz. Grănicerii bolșevici observându-i când au ajuns la malul nostru, au tras cu mitralierele asupra lor.

Sunt morți și răniți.

Concurs de șef-contabil.

Nr. 2461/1932.

Pentru postul de șef-contabil al Consiliului eparhial ort. rom. din Arad, publicăm concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Salariul împreună cu acest post este cel prevăzut în bugetul statului pentru postul de șef de serviciu cl. I.

Reflectanții la acest post vor dovedi că au terminat cel puțin Academia de Comerț și bacalaureatul și că au dexteritatea de a conduce independent lucrări de contabilitate.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta Consiliului eparhial ort. rom. din Arad cererile lor, însoțite de autobiografie și dovezi autentice despre studiile lor și despre serviciile prestate până acum.

Arad, din ședința comună a secțiilor Consiliului eparhial ținută la 22 Martie 1932.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

— o —

1—2

Librăria Diecezană Arad.

Bdul Regina Maria 12 și str. Eminescu 18. Complex asortată cu registrele, imprimatele și rechizitele necesare la începerea anului școlar.

Mare asortiment de cărți școlare curs primar. Dilor învățători le oferă rabațul cuvenit.

Protopopiate vacante.

Nr. 319/1932.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Șiria se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela ziua ce urmează dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”, cu dotațiunea:

I. DELA PROTOPOPIAT.

1. Retribuțiunea dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesesc dela fiecare preot din tract și anume una m/m de grâu în natură, ori contra-valoarea în bani.
3. Dotațiunea dela Stat, conform bugetului general al Statului.

4. Spesele cancelariei ppești, conform concluzului sinodal Nr. 62 din 1914.

5. Locuință protopopească.

II. DELA PAROHIA CENTRALĂ ȘIRIA.

1. Sesiunea parohială cu drepturile de pășunat și de pădure.

2. Intregirea dotației dela Stat, conform legii în vigoare.

3. Birul și

4. Stolele legale.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor, instruite cu documentele de calificare, prescrise în §-ul 53 din Statutul organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească calificarea cerută reflectanților la parohiile de cl. I, să producă testimoniul de bacalaureat (Maturitate) și să dovedească prin atestat că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor, s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. rom. ținută în 22 Martie 1932.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

— o —

1—3

Nr. 1912/1932.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant al Hălmagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu dotațiunea:

I. DELA PROTOPOPIAT.

1. Retribuțiunea dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesesc, dela fiecare preot din tract câte un șinic (120 litre) cucuruz sfărâmat, ori contra-valoarea în bani.

3. Uzufructul a 2 jug. cat. pământ tractual.

4. Dotațiunea dela Stat, conform bugetului general al Statului.

5. Spesele cancelariei protopopești, conform concluzului sinodal Nr. 62 din 1914.

6. Locuința protopopească cu intravilan.

II. DELA PAROHIA CENTRALĂ A HĂLMAGIULUI.

1. Intregirea dotației dela stat, conform legii în vigoare.

2. Birul

3. Stolele legale.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor, instruite cu documentele de calificare, prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească calificare recerută reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniul de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 22 Martie 1932

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

— o —

1—3

INFORMAȚIUNI.

Personale. Marți în 29 l. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a plecat la București, pentru a participa la ședințele Sf. Sinod și pentru a interveni la Onoratul Guvern în cauza salarelor preoțești pe lunile Noembrie—Decembrie 1931.

Camera deputaților, după o amănunțită cercetare a votat legea conversiunii datorilor agricole. În grabă va fi cercetată și de senat.

Noua lege a monopolului băuturilor spirtoase este cercetată acum de Camera deputaților.

Senatul cercetează o nouă lege pentru reorganizarea și împlinirea unor lipsuri ale armatei noastre.

Primul ministru al Franței, Tardieu, a făcut o propunere pentru formarea unui bloc al țării dinăre: în acest bloc ar urma să între România, Ungaria, Jugoslavia, Austria și Cehoslovacia. Amintim că proiectul acestui bloc a fost preconizat de guvernul român, încă în anul 1930. Dacă acest bloc se realiza atunci azi poate alta ar fi situația economică, politică și financiară a Europei.

Partidul poporului s'a rupt în două, o parte rămânând pe lângă mareșalul Averescu, cealaltă parte dându-se cu d-l Octavian Goga, pe care l-au ales președinte al partidului,

Parlamentul Jugoslav a votat desființarea monopolului cerealelor. Tot atunci a votat și o lege, care permite agriculturii să plătească impozitele în cereale. Cantitatea cerealelor depinde de prețul de piață din ziua care se face plata. La noi încă s'ar putea studia facerea unei legi de felul acesta.

În Germania au fost alegeri pentru președinția republicii. Alegerea n'a ajuns la rezultat, deoarece nici unul dintre cei patru candidați n'au întrunit numărul de voturi necesar. Astfel Hindenburg a întrunit 18.600.000 voturi și Hitler, candidatul anti-semiților-fasciști, 11.000.000 voturi. Cealaltă 2 candidați au întrunit mai puține voturi.

În Statele Unite a fost în zilele aceste un ciclon puternic. 5 sate au fost distruse. Sunt până acum 275 morți și peste 4000 răniți.

Studentii în drept și dela alte două-trei facultăți s'au pus în grevă, fiind nemulțumiți de noua lege a advocaților, pe care o cercetează Camera deputaților. Studentii greviști, încercând să facă manifestații pe străzi, au fost opriiți de poliție. A avut loc o mică părălială, de pe urma căreia câțiva studenți și studente au fost răniți, iar alții câțiva au fost arestați.

Stăpânirea sovietică încearcă să se înțeleagă cu guvernul român. Sovietele doresc adică să facă o înțelegere de pace cu România, pentru ca aceasta să nu o atace cumva cu război. Încercare de asta s'a mai făcut acuma câteva săptămâni, dar bolșevicii au dat înapoi dela înțelegere. Căci așa sunt ei. Scormonesc numai pe oameni, ca apoi să tragă folos. Din pricina că ei au început să omoare pe frații moldoveni transilvăneni și poporul nostru întreg a început să strige de durerea sângelui frățesc vărsat, bolșevicii s'au gândit că ar fi bine să încerce o împăcare. Litvinov a rugat România să stea de vorbă cu stăpânirea sovietică rusă.

În cauza uciderii fraților noștri Români din Rusia de bolșevicii fără Dumnezeu, Guvernul a trimis un protest la „Liga Națiunilor“.

Politica japoneză, care a adus la războiul de azi chino-japonez, lucrează pentru stăpânirea Chinei. Populația acestora urăște pe japonezi și azi nimeni nu vrea să cumpere mărfuri japoneze, nici să aibă vre-o treabă cu japonezii. Aceștia însă se încăpăținează în politica lor de a pune stăpânire pe cât mai multe părți din China, cu toate că Liga Națiunilor încearcă să astâmpere pe japonezi în dorința asta a lor.

Un politician chinez spune că până acum vre-o 25 de ani în Manchuria nu era picior de japonez, iar azi sunt 200.000. Și deacum încolo voesc să aducă

milioane de japonezi. Dar chinezii se vor împotrivi mereu. De aici se vede că războiul va fi greu și colonizarea japoneză a Manchuriei va întâmplina greutăți grozave de mari chiar și în vremea de pace.

Enciclopedia Biblică, Bisericească și Teologică, de preotul nostru D. Voniga, va apare curând în 3-4 volume mari, de câte 7-800 pagini fiecare volum.

Deoarece acest operat, care va face mare senzație în domeniul vieții noastre bisericești și naționale, va apare în număr redus de exemplare, P. C. Preoți și toți intelectuali, precum și toate asociațiile, societățile și așezămintele noastre culturale, sunt rugate să profite de acest prilej, abonând această operă importantă și de-o deosebită valoare enciclopedică, științifică și literară, la preotul D. Voniga în Ghiroc (Semenic), (lângă Timișoara).

Cel mai mare pod din lume. În săptămâna trecută a fost inaugurat și dat circulației, cel mai mare pod din lume. Acest pod a fost construit peste portul orașului Sidney din Australia. Este construit dintr'un singur arc în lungime de 550 metri și are o greutate de 40 mil tone (o tonă are 1000 kilograme). Pe deasupra podului trec 4 linii ferate și două drumuri.

O Femeie naște pe drum și moare cu copilul în brațe. Femeia Iuliana Fete din comuna Sântion, județul Bihor, fiind însărcinată, a plecat la Oradea pe jos, ca să intre la școala de moașe, spre a naște acolo. Pe drum însă, au prins-o durerile și a născut, zăpada servindu-i drept, așternut moale pentru grabnica-i naștere.

Biata femeie, însă n'a avut norc. Nașterea i-a fost nespuse de grea; de aceea a căzut în nesimțire. Deși nu departe de Oradea, pe drum n'a trecut nimeni decât târziu, când niște săteni au descoperit-o moartă înghietată, cu bietul copilăș, tot mort, în brațel.

Inundații. Topindu-se o parte din zăpada multă care a căzut în lunile de iarnă, râurile au crescut așa de mari, încât unele s'au revărsat, pricinuind pagube însemnate oamenilor și așa destul de năcăjiți. Mai mare a fost primejdia la Murăș. În unele părți puhoiul apelor a îngrămadit munți de gheață în alvia Murășului, care înpotmolindu-se a inundat. În Arad a făcut pagube mari, ruinând mai multe case de ale săracilor ce locuiau pe valea Murășului.

Cel cu dare de mână se grăbesc să mângăie cu câte un ajutor pe cei năpăstuiți.

32 de refugiați din Rusia cad în Nistru. În noaptea de 16 Martie, 32 de refugiați din „răul bolșevic“ de peste Nistru, au încercat să treacă la noi dincoace pe la punctul Cojanca. Pe la jumătatea râului, gheața fiind slabă, s'a rupt și toți refugiații au căzut în apă. Dintre ei s'au înecat 14 persoane. Vestea s'a lătit ca fulgerul și multă lume a alergat să dea ajutor bietilor fugari.

Copii omorâți cu foamea. La Iași s'a descoperit o femeie, care lua în creștere copii de pe la servitoare cari căutau să scape de ei, pe cari, apoi, îi ucidea cu foamea. Într'una din zile, ea s'a dus la un medic ca să-l de-a certificat de constatarea morții unui copil. Medicul, părându-i-se cazul suspect, s'a dus însuși să constate moartea. Ajuns acasă la femeie, a constatat că bietul copilăș murise de foame. În aceeaș cameră cu mortul mai erau doi copii luați în creștere, unul trăgea de moarte, iar celalalt grav bolnav. Nefericiții copii nu mai mâncaseră nimic de câteva zile. Femeea a fost arestată.

Trei țărani îngropați de zăpadă. O înflorătoare nenorocire s'a întâmplat în munții Cornerevei din județul Severin.

Aristide Dușescu, împreună cu fiul său de 17 ani și un alt țaran de acolo, anume Dumitru Măran, s'au dus după lemne la pădurea „Buduleni” din munții Cornerevei, unde i-a prins un viscol puternic.

După potolirea viscolului, la întoarcere trecând printr'o vale îngustă, se desprinde deodată de pe o coastă o puternică avalanșă de zăpadă, acoperindu-i pe toți trei.

Dumitru Măran, după câteva efortări supraomenești, reușește să se salveze, trăgând totodată după el și pe tânărul Costică Dușescu. Tatălui acestuia însă nu l-au mai putut ajuta, lavina, fiind de 6—7 metri, l-a îngropat, fiindcă le-a fost cu neputință să-l mai găsească.

Amândoi s'au dus în sat după ajutor și întorcându-se cu câțiva țărani, a putut fi și Aristide găsit după câteva minute, însă mort.

Mulțămită publică. P. C. Sa părintelui *Terentie Moga*, administrator protopopesc în Răbăgan, județul Bihor, din prilejul împlinirii alor 40 ani dela absolvirea Institutului nostru teologic, a binevoit a dărui suma de Lei 5000 (cincimii) pentru înzestrarea Bibliotecii Academiei noastre teologice, pentru care faptă creștinească îi prezentăm P. C. Sale și pe această cale deplina noastră recunoștință și adânc simțitele noastre mulțămiri Arad, la 14 Martie 1932.

*Rectoratul Academiei
teologice ort. române din
Arad.*

Mulțămire publică. C. Sa părintelui *Simion Cornea*, paroh în Bătanla (Ungaria), din prilejul convenirii colegiale de 40 ani dela absolvirea Institutului nostru teologic, a binevoit a dărui 27 volume de cărți vechi și perțioase pe seama Bibliotecii Academiei noastre teologice. Rugăm respectuos pe C. Sa să binevoiască a primi și pe această cale asigurarea sentimentelor noastre de grațitudine și vil mulțămiri.

Arad, la 14 Martie 1932.

*Rectoratul Academiei
teologice ort. române din
Arad.*

Nr. 1231/1932.

Comunicat Oficial

În editura Institutului Biblic a apărut de curând o nouă *Psaltire*, așezată pe catisme și cuprinzând toate rugăciunile și rânduielile care însoțesc fiecare catismă, potrivit tipicului nostru bisericesc.

Aceasta *Psaltire*, tălmăcită și rânduită de Prea Sfințitul Episcop *Nicoșim*, Starețul Mănăstirii Neamțu, are încuviințarea Sfântului Sinod, atât în ce privește textul Psalmilor cât și rugăciunile trebuitoare pentru cetirea ei în biserică la slujbele dumnezeiești și are menirea să înlocuiască vechile edițiuni, care au început să fie tot mai rare și care din punct de vedere al textului nu mai corespund graiului nostru de acum.

Deci, în urma adresei Consiliului Central Bisericesc Nr. 1175/1932, dispunem și îndatorăm toate oficiile parohiale să procure noua *Psaltire* pentru întrebuiințarea ei la slujbele dumnezeiești și o recomandăm credincioșilor spre a servi ca o lectură folositoare de suflet.

Un exemplar broșat, tipărit foarte frumos pe hârtie semivelină, costă 50 Lei (cincizeci) și se găsește de vânzare la Tipografia Cărților Bisericești din București, precum și la principalele librării din țară.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 22 Martie 1932.

*Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.*

Nr. 1811 | 1932.

Comunicat Oficial.

Consiliul central bisericesc din București, cu adresa Nr. 1611 din 27 Febr. a. c., ne aduce la cunostință că a intervenit direct la direcțiunea C. F. R. în sensul cererei noastre Nr. 480/1932, ca să acorde și protopopilor noștri avantaje de transport cu 50% reducere pe C. F. R. începând cu 1 Ian. a. c., conform ordinului Nr. 124.204 R. din 12/1931 publicat în foaia oficială C. F. R. volumul 10 Nr. 576.

Direcțiunea C. F. R. însă nu poate satisface cererea din pricina situației precare în care se găsește actual C. F. R. și deci nu poate face protopopilor nici un fel de avantaj. Ceeace comunicăm spre știre și orientare. Arad, 15 Martie 1932.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad

BIBLIOGRAFIE.

Ființa și necesitatea Misionarismului de *Dr. Grigorie Gh. Gomsa*, Episcopul Aradului. Biblioteca Preotului ortodox Nr. 5. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Prețul 10 Lei.

Prea Sf. Sa Episcopul Aradului a organizat în luna Februarie a. c. un curs misionar pentru preoții Eparhiei Aradului și la acest curs însuș P. Sf. Sa a finit două lecții introductive, pe cari le publică în broșura de față. Cu competența sa recunoscută de Episcop misionar, P. Sf. Sa ne dă directive asupra activității preoșimii pentru trezirea, învierea și redeșteptarea vieții creștine și totodată trasează și liniamentele generale pentru profilaxia împotriva contagiunii eretice și pentru formarea cadrelor de credincioși conștienți și devotați Bisericii.

Recomandăm cu toată căldura această broșură de mare folos nu numai pentru preoții misionari ci și pentru toți păstorii de suflete. Se poate comanda atât la Librăria Diecezană din Arad, cât și la alte librării eparhiale din țară.

Parohii vacante.

Repetiție de concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Beregsău, se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constatătoare din 33 jugh. pământ și $\frac{1}{2}$ jugh. cânepiște,
2. Birul parohial câte un kg. grâu de fiecare jugh. pământ.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna, când va fi cu rândul la biserică, va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericesti. Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurenți se cere să aibă calificarea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. Biserică din Beregsău, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial din Beregsău, le vor înainta în termenul concursual oficiului

protopopesc ortodox român din Timișoara Iosefin, str. Mircea Vodă Nr. 6.

Cel din altă Eparhie vor cere prealabil binecuvântarea P. S. Sale Părintelui Episcop, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința consiliului parohial, ținută la 1 Feb uarle 1931.

În înțelegere cu Dr. Patricle Țiucra m. p. protopopul Timișorilor.

— □ —

3—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 2110/932 pentru îndeplinirea parohiei Dubești, protopopiatul Birchiș, devenită vacantă prin mutarea preotului Marius Țiucra la Remetea-luncă, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficios eparhial „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale în estenziunea de 29 jug. parte arător, parte fânaș.
2. Uzufuctul intravilanului parohial de 8000 stg□.
3. Stolele legale.
4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu pe baza coalei de fastune B.
5. Intregirea dela stat, care parohia nu o garantează.
6. Casă parohială nu este. Consiliul parohial însă se deobligă a achita chiria pentru locuința preotului, până se va edifica casă parohială.

7. Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza elevii dela școala primară din loc, fără altă remunerație dela parohie.

Parohia este de clasa III-a. Recurenții vor avea să dovedească asemenea calificațiune.

Cel ce doarec a compete la aceasta parohie, vor înainta recursele în termenul concursual, adresate Consiliului parohial din Dubești, la oficiul protopopesc ort. român din Birchiș, ajustate cu documentele cerute și se vor prezenta în acest interval în sf. biserică din loc, în vre-o Duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lul 33 din Reg. pentru parohii. Cei din altă Eparhie vor dovedi că au binecuvântarea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Traian Cibău protopopul Birchișului,

1—3

Red. responsabil: Protopop SIMION STANA

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.